

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра кримінального процесу**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор НАВС
полковник поліції

Станіслав ГУСАРЄВ

2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ**

Статус дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Освітня програма	Право
Форма здобуття вищої освіти	Денна
Мова викладання	Українська
Форма підсумкового контролю	Залік

Київ – 2024

Розробники:

Оксана ХАБЛО, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ;

Ольга КУБАРЄВА, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри протокол від 05 вересня 2024 року № 2.

Завідувач кафедри кримінального процесу

Оксана ХАБЛО

Схвалено науково-методичною радою НАВС
Протокол від 20 вересня 2024 року № 8.

Голова науково-методичної ради НАВС

Станіслав ГУСАРЄВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри

від __. __ 202_ № __

Завідувач кафедри

протокол науково-методичної ради

від __. __ 202_ № __

Голова НМР

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри

від __. __ 202_ № __

Завідувач кафедри

протокол науково-методичної ради

від __. __ 202_ № __

Голова НМР

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри

від __. __ 202_ № __

Завідувач кафедри

протокол науково-методичної ради

від __. __ 202_ № __

Голова НМР

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти застосування заходів забезпечення кримінального провадження» є норми кримінального процесуального законодавства, практика Європейського суду з прав людини, кримінальні процесуальні правовідносини і кримінальна процесуальна діяльність органів досудового розслідування, прокуратури і суду щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти застосування заходів забезпечення кримінального провадження» є поглиблене вивчення кримінального процесуального законодавства, практики Європейського суду з прав людини щодо визначення підстав та порядку застосування заходів забезпечення кримінального провадження, вироблення навиків самостійного критичного аналізу кримінального процесуального закону та практики його застосування, формулювання шляхів вирішення проблемних питань застосування норм кримінального процесуального законодавства.

Засвоєння цієї навчальної дисципліни дозволить більш глибоко усвідомити завдання кримінального провадження в цілому та навчитися розв'язувати проблеми, що виникають при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародні стандарти застосування заходів забезпечення кримінального провадження» є:

– засвоєння знань щодо актуальних законодавчих, теоретичних і практичних проблем застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

– вироблення навиків самостійного критичного аналізу положень кримінальної процесуальної теорії, кримінального процесуального законодавства та практики Європейського суду з прав людини;

– набуття навичок практичного застосування положень нормативно-правових актів щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

– формування здатності формулювати та обґрунтовувати власні юридичні висновки з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

Пререквізити. До переліку попередньо прослуханих навчальних дисциплін відносяться: «Кримінальна юстиція: правові доктрини та принципи правотворчості», «Докази та доказування у провадженнях про кримінальні правопорушення», «Взаємодія органів досудового розслідування з оперативними підрозділами та іншими правоохоронними органами під час протидії кримінальним правопорушенням», «Докази та доказування щодо кримінальних правопорушень у фінансово-господарській діяльності».

Компетентності відповідно до освітньої програми: здобувачі вищої освіти магістра зі спеціальності 081 Право набувають інтегральну, загальні та спеціальні компетентності.

1. *Інтегральна компетентність:* здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

2. *Загальні компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти:*

– ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

– ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення;

– ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

3. *Спеціальні (фахові) компетентності:*

– СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності;

– СК 3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні;

– СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

Здобувач ступеня вищої освіти магістра зі спеціальності 081 Право повинен продемонструвати *такі результати навчання:*

– РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права;

– РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу;

– РН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

Програмні результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти застосування заходів забезпечення кримінального провадження».

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти застосування заходів забезпечення кримінального провадження» здобувачі вищої освіти магістра повинні:

знати:

– систему заходів забезпечення кримінального провадження, мету та підстави їх застосування, зміни чи скасування;

– міжнародні стандарти охорони прав, свобод і законних інтересів учасників кримінального провадження, до яких застосовано заходи забезпечення кримінального провадження чи запобіжні заходи;

– порядок застосування, зміни чи скасування заходів забезпечення кримінального провадження, запобіжних заходів, затримання особи з урахуванням практики Європейського суду з прав людини;

– проблеми вдосконалення нормативного регулювання підстав і порядку застосування заходів забезпечення кримінального провадження, запобіжних заходів, затримання особи з урахуванням практики Європейського суду з прав людини;

вміти:

– збирати, опрацювати та критично аналізувати нормативні акти, практику Європейського суду з прав людини щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження, запобіжних заходів, затримання особи;

– аналізувати правовідносини, що виникають у зв'язку з застосуванням заходів забезпечення кримінального провадження, запобіжних заходів та затримання особи;

– самостійно вивчати та ефективно використовувати рішення Європейського суду з прав людини, міжнародні договори, Кримінальний процесуальний кодекс України, Закони України та інші нормативно-правові акти, що регламентують порядок застосування заходів забезпечення кримінального провадження, запобіжних заходів та затримання особи;

– формулювати та обґрунтовувати юридичні висновки, відстоювати свою позицію щодо порядку застосування заходів забезпечення кримінального провадження, запобіжних заходів та затримання особи;

отримати навички:

– самостійного опрацювання законів України, інших нормативно-правових актів, що регламентують міжнародні стандарти застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

– правильного тлумачення практики Європейського суду з прав людини, виокремлення його правових позицій та застосування їх при прийнятті рішень під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

– застосування заходів забезпечення кримінального провадження з урахуванням міжнародних стандартів;

– застосування сучасних методів дослідження й аналізу проблемних питань, що виникають під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Заходи забезпечення кримінального провадження та міжнародні стандарти їх застосування.

Тема 2. Застосування запобіжних заходів з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

Тема 3. Міжнародні стандарти затримання особи у кримінальному провадженні.

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	Денна форма здобуття вищої освіти		Заочна форма здобуття вищої освіти	
	д/б	ксф	д/б	ксф
Кількість кредитів ECTS – 3	Рік підготовки			
	2-й			
	Семестр			
	3-й			
Загальна кількість годин – 90	Лекції			
	6			
	Семінарські			
	16			
	Практичні			
	8			
	Самостійна робота			
	60			
	Вид контролю			
	залік			

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назви тем	Нормативний обсяг годин	з них:					Самостійна робота
			Всього годин з викладачем	з них:				
				Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять		
1.	Тема 1. Заходи забезпечення кримінального провадження та міжнародні стандарти їх застосування.	30	10	2	6	2	20	
2.	Тема 2. Застосування запобіжних заходів з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.	32	12	2	6	4	20	
3.	Тема 3. Міжнародні стандарти затримання особи у кримінальному провадженні.	28	8	2	4	2	20	
Всього годин		90	30	6	16	8	60	
Підсумковий контроль – залік								

4. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

*Денна форма здобуття вищої освіти
(державне замовлення)*

Тема 1. Заходи забезпечення кримінального провадження та міжнародні стандарти їх застосування (8 год)

Питання до семінарського заняття (6 год):

Семінарське заняття 1.1:

1. Система заходів забезпечення кримінального провадження та міжнародні стандарти їх застосування.
2. Проблемні питання здійснення виклику слідчим, дізнавачем, прокурором чи судом.
3. Підстави та порядок застосування приводу у кримінальному провадженні.

Семінарське заняття 1.2:

1. Накладення грошового стягнення як захід кримінально-процесуальної відповідальності.
2. Підстави та порядок застосування тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом.
3. Підстави та процесуальна форма застосування відсторонення від посади та тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя.

Семінарське заняття 1.3:

1. Міжнародні стандарти обмеження майнових прав осіб у кримінальному провадженні.
2. Тимчасовий доступ до речей і документів та проблемні питання його здійснення.
3. Тимчасове вилучення майна у кримінальному провадженні.
4. Арешт майна у кримінальному провадженні.

Завдання для практичного заняття (2 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти магістра ознайомлюються із запропонованими рішеннями ЄСПЛ з метою визначення конвенційних стандартів застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

I. Проаналізуйте рішення ЄСПЛ у справі «Лазаренко та інші проти України» (Заява № 70329/12) від 27 червня 2017 року та визначте, що таке «відслідковане» поштове відправлення.

II. Проаналізуйте рішення ЄСПЛ у справі «Седлецька проти України» (Заява № 42634/18) від 01 квітня 2021 року (остаточне від 01/07/2021) та визначте:

1. Обставини справи за такою схемою:
 - події, що передували справі;
 - розслідування стверджуваної неправомірної поведінки;

- клопотання ГПУ про доступ до інформації щодо вхідних і вихідних з'єднань з телефону заявниці та подальші події.
- 2. Визначте процедуру розгляду справи у судах України.
- 3. Якими національними та міжнародними нормативно-правовими документами регламентується питання доступу до речей та документів? Зокрема і до журналістських джерел інформації?
- 4. На що скаржилася заявниця?
- 5. Визначте доводи сторін.
- 6. Чи було порушено у цій справі статтю 10 Конвенції?
- 7. Проаналізуйте оцінку суду за такими критеріями:
 - чи мало місце втручання у свободу вираження поглядів заявниці?
 - чи було втручання виправданим?
 - чи існувала «законна мета» втручання?
 - чи було втручання «встановлено законом»?
 - чи було втручання «необхідним у демократичному суспільстві»?
 - чи є достатніми підстави для втручання у права заявниці за статтею 10 Конвенції (з урахуванням стандарту втручання є пропорційним і відповідає нагальній суспільній потребі)?
- 8. На підставі чого ЄСПЛ дійшов висновку, що наданий національними судами дозвіл на доступ до даних не був виправданий «першочерговою вимогою в інтересах суспільства» та необхідний у демократичному суспільстві?
- 9. Чи було порушено у цій справі статтю 13 Конвенції?
- 10. Яку суму в якості відшкодування моральної шкоди отримала заявниця?

Тема 2. Застосування запобіжних заходів з урахуванням практики Європейського суду з прав людини (10 год)

Питання до семінарського заняття (6 год.):

Семінарське заняття 2.1:

1. Запобіжні заходи у кримінальному провадженні та стандарти практики Європейського суду з прав людини щодо їх застосування.
2. Обґрунтована підозра як підстава застосування запобіжного заходу.
3. Наявність ризиків як підстава застосування запобіжного заходу.
4. Загальний порядок застосування запобіжного заходу.
5. Кримінальна процесуальна форма зміни чи скасування запобіжного заходу.

Семінарське заняття 2.2:

1. Особисте зобов'язання: порядок застосування, наслідки порушення.
2. Особиста порука: порядок і умови застосування.
3. Застосування застави як запобіжного заходу.

Семінарське заняття 2.3:

1. Домашній арешт: підстави, умови та порядок застосування.

2. Тримання під вартою: підстави та порядок застосування: стандарти практики Європейського суду з прав людини.

3. Строки тримання особи під вартою та міжнародні стандарти їх обчислення та продовження.

Завдання для практичного заняття (4 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти магістра ознайомлюються із запропонованими рішеннями ЄСПЛ з метою визначення конвенційних стандартів застосування запобіжних заходів.

Практичне заняття 2.1.

1. Проаналізуйте рішення ЄСПЛ у справі «Нечипорук і Йонкало проти України» від 21 липня 2011 року та визначте конвенційний стандарт тлумачення «обґрунтованої підозри» як підстави обрання запобіжного заходу.

2. Ознайомтеся з рішенням ЄСПЛ у справі «Девеер проти Бельгії» від 27 лютого 1980 року та визначте підхід практики ЄСПЛ до тлумачення терміну «обвинувачення» (charge).

3. Ознайомтеся з рішенням ЄСПЛ у справі «Шабельник проти України» від 19 лютого 2009 року та визначте, що означає «матеріально-правова» та «формальна» концепція «обвинувачення», і якій надається перевага у прецедентній практиці ЄСПЛ.

4. Ознайомтеся з рішенням ЄСПЛ у справі «Мюррей проти Сполученого Королівства» від 28 жовтня 1994 року та визначте тлумачення поняття «мінімальний критерій обґрунтованості підозри».

Практичне заняття 2.2.

1. Ознайомтеся з рішенням ЄСПЛ у справі «Гемченко проти України» від 16 липня 2015 року та визначте конвенційний стандарт:

- обґрунтування підстав обрання запобіжного заходу;
- тлумачення підстав продовження тримання під вартою.

2. Ознайомтеся з рішенням ЄСПЛ у справі «Москаленко проти України» від 20 серпня 2010 року та визначте:

- конвенційний стандарт тлумачення наявності ризиків як підстави обрання запобіжного заходу;
- підхід до характеристики «тяжкість обвинувачення» як підстава обрання тримання під вартою та тривалих строків тримання під вартою.

3. Ознайомтеся з рішенням ЄСПЛ у справі «Ткачов проти України» від 13 грудня 2007 року та визначте підхід практики ЄСПЛ до тлумачення термінів «відповідні» та «достатні» підстави застосування запобіжного заходу.

Тема 3. Міжнародні стандарти затримання особи у кримінальному провадженні (6 год)

Питання до семінарського заняття (4 год):

Семінарське заняття 3.1:

1. Конвенційні стандарти затримання особи у кримінальному провадженні.

2. Підстави та процесуальний порядок затримання особи без ухвали слідчого судді, суду.

3. Затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання з метою приводу.

Семінарське заняття 3.2:

1. Строки затримання особи за КПК України та відповідність їх практиці Європейського суду з прав людини.

2. Гарантії забезпечення права на захист під час затримання.

3. Міжнародні стандарти повідомлення інших осіб про затримання.

4. Особливості затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України.

Завдання для практичного заняття (2 год):

Під час самостійної підготовки здобувачі ступеня вищої освіти магістра ознайомлюються із запропонованими рішеннями ЄСПЛ з метою визначення конвенційних стандартів затримання особи у кримінальному провадженні.

1. Ознайомтеся з рішенням ЄСПЛ у справі «Солдатенко проти України» від 23 жовтня 2008 року та визначте судове тлумачення мети п. 4 ст. 5 Конвенції – кожен, кого позбавлено свободи внаслідок арешту або тримання під вартою, має право ініціювати провадження, в ході якого суд без зволікання встановлює законність затримання і приймає рішення про звільнення, якщо затримання є незаконним;

2. Ознайомтеся з рішенням ЄСПЛ у справі «Харченко проти України» від 10 лютого 2011 року та визначте підхід практики ЄСПЛ до тлумачення терміну «законність затримання»;

3. Ознайомтеся з рішенням ЄСПЛ у справі «Корбан проти України» від 4 липня 2019 року та визначте позицію суду щодо таких питань:

– у чому полягало порушення п. 1 ст. 5 Конвенції у зв'язку з затриманням заявника 31 жовтня 2015 року та його повторним затриманням 3 листопада 2015 року?

– чи були відповідні та достатні підстави для обґрунтування тривалого затримання заявника до 6 листопада 2015 року?

– протягом якого періоду затримання має отримати оперативний судовий перегляд законності затримання?

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Заходи забезпечення кримінального провадження та міжнародні стандарти їх застосування

I. Тестові завдання:

1. До заходів забезпечення кримінального провадження належить:
 - 1) слідчий експеримент
 - 2) проникнення до житла чи іншого володіння особи
 - 3) арешт майна
 - 4) впізнання у режимі відеоконференції
2. До заходів забезпечення кримінального провадження НЕ належить:
 - 1) тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом
 - 2) тимчасове вилучення майна
 - 3) затримання особи
 - 4) огляд
3. У разі тимчасової відсутності особи за місцем проживання повістка для передачі їй під розписку може бути вручена:
 - 1) дорослому члену сім'ї особи чи іншій особі, яка з нею проживає
 - 2) житлово-експлуатаційній організації за місцем проживання особи
 - 3) адміністрації за місцем роботи особи
 - 4) всі відповіді вірні
4. Особа має отримати повістку про виклик не пізніше:
 - 1) ніж за три дні до дня, коли вона зобов'язана прибути за викликом
 - 2) ніж п'ять днів до дня, коли вона зобов'язана прибути за викликом
 - 3) семи днів до дня, коли вона зобов'язана прибути за викликом
 - 4) десять днів
5. Належним підтвердженням отримання особою повістки про виклик є:
 - 1) розпис особи про отримання повістки
 - 2) розпис про бажання отримати повістку
 - 3) розпис нотаріуса
 - 4) розпис особи про прибуття для отримання повістки
6. Поважними причинами неприбуття особи на виклик є:
 - 1) відсутність вільного часу
 - 2) тяжка хвороба
 - 3) наявність втоми після роботи
 - 4) небажання особи
7. Ухвала про здійснення приводу оголошується:
 - 1) особі, до якої він застосовується
 - 2) близьким родичам підозрюваного
 - 3) близьким родичам потерпілого
 - 4) близьким родичам свідка
8. Привід свідка може бути застосований до:
 - 1) співробітника поліції
 - 2) вагітної жінки

- 3) інвалідів першої або другої групи
- 4) особи, яка одноосібно виховує дітей віком до шести років або дітей-інвалідів

9. У разі неможливості здійснення приводу у кримінальному провадженні особа, яка виконує ухвалу про здійснення приводу, повертає її до суду з:

- 1) письмовим поясненням причин невиконання
- 2) протоколом про неможливість виконання ухвали
- 3) повісткою про виклик
- 4) клопотанням про продовження строку виконання ухвали про здійснення приводу

10. Чи може бути накладене грошове стягнення на представника юридичної особи, щодо якої здійснюється кримінальне провадження, якщо він викликаний у встановленому в КПК порядку?

- 1) так, якщо він не з'явився без поважних причин або не повідомив про причини свого неприбуття
- 2) так, але лише якщо він два або більше разів не з'явився без поважних причин
- 3) так, але лише у кримінальному провадженні за вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину
- 4) не може в будь-якому випадку

11. Тимчасово вилученим під час досудового розслідування може бути документ, який посвідчує користування таким спеціальним правом:

- 1) право на зайняття адвокатської діяльності
- 2) право на зайняття викладацької діяльності
- 3) право на здійснення підприємницької діяльності
- 4) право на здійснення наукової діяльності

12. Ким вирішується питання про відсторонення від посади осіб, що призначаються Президентом України?

- 1) прокурором Спеціалізованої антикорупційної прокуратури
- 2) Директором Національного антикорупційного бюро України
- 3) Генеральним прокурором або його заступником
- 4) Президентом України

13. Звернутися до слідчого судді із клопотанням про тимчасовий доступ до речей і документів можуть:

- 1) сторона обвинувачення
- 2) сторона захисту
- 3) сторони кримінального провадження
- 4) обидві сторони кримінального провадження та потерпілий

14. Строк дії ухвали про тимчасовий доступ до речей і документів з дня її постановлення не може перевищувати:

- 1) 10 днів
- 2) одного місяця
- 3) двох місяців

4) строку, визначеного в ухвалі слідчого судді

15. Під час здійснення тимчасового доступу до речей і документів особі, яка зазначена в ухвалі слідчого судді як володільець речей і документів, мають бути вручені:

1) копія ухвали слідчого судді та протокол із зазначенням речей і документів, які були вилучені

2) копія ухвали слідчого судді та розписка із зазначенням речей і документів, які були вилучені

3) опис речей і документів, які були вилучені на виконання ухвали слідчого судді

4) копія ухвали слідчого судді та опис речей і оригіналів або копій документів, які були вилучені на виконання ухвали слідчого судді, суду

16. У разі невиконання ухвали про тимчасовий доступ до речей і документів:

1) про цей факт письмово повідомляється слідчий суддя, який постановляв ухвалу

2) сторона кримінального провадження звертається з клопотанням про проведення тимчасового доступу до речей і документів у примусовому порядку

3) сторона кримінального провадження здійснює тимчасовий доступ до речей і документів у примусовому порядку

4) сторона кримінального провадження звертається до слідчого судді з клопотанням про проведення обшуку

17. Відповідно до вимог КПК України, тимчасове вилучення майна можливе під час проведення:

1) затримання особи, обшуку, огляду

2) будь-якої процесуальної дії

3) лише слідчих (розшукових) дій

4) як слідчих (розшукових), так і негласних слідчих (розшукових) дій

18. Тимчасове вилучення майна здійснюють до вирішення питання:

1) про можливість його використання у кримінальному провадженні

2) про його пред'явлення для впізнання

3) про його арешт або повернення

4) про призначення експертиз

19. Клопотання слідчого про арешт тимчасово вилученого майна повинно бути подано:

1) не пізніше наступного робочого дня після вилучення майна

2) негайно після вилучення майна

3) невідкладно після вилучення майна

4) не пізніше трьох днів після вилучення майна

20. Що НЕ Є метою арешту майна на стадії досудового розслідування:

1) збереження речових доказів

2) відшкодування шкоди, завданої внаслідок кримінального правопорушення

- 3) забезпечення можливості проведення експертизи
- 4) спеціальна конфіскація

21. У якому кримінальному провадженні і з якою метою може бути застосовано попередній арешт майна?

1) у будь-якому кримінальному провадженні з метою забезпечення можливої конфіскації чи спеціальної конфіскації майна

2) у кримінальному провадженні щодо злочинів середньої тяжкості з метою забезпечення можливої конфіскації чи спеціальної конфіскації майна

3) у невідкладних випадках і виключно з метою збереження речових доказів або забезпечення можливої конфіскації чи спеціальної конфіскації майна у кримінальному провадженні щодо тяжкого чи особливо тяжкого злочину

4) такий захід не передбачено КПК України

22. Ухвала слідчого судді про арешт майна виконується слідчим:

1) негайно

2) невідкладно

3) на першу про те вимогу

4) протягом наступного робочого дня

II. Проаналізуйте судові рішення про застосування заходів забезпечення кримінального провадження та визначте підстави їх застосування.

Тема 2. Застосування запобіжних заходів з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

I. Тестові завдання

1. Хто приймає рішення про застосування запобіжного заходу?

1) слідчий;

2) слідчий суддя, суд;

3) прокурор;

4) слідчий з санкції прокурора

2. До кого із учасників кримінального провадження можуть застосовуватися запобіжні заходи?

1) до підозрюваного, обвинуваченого;

2) до потерпілого, підозрюваного;

3) до свідка, підозрюваного, обвинуваченого;

4) до всіх учасників кримінального провадження

3. Який запобіжний захід є найбільш м'яким?

1) особиста порука;

2) особисте зобов'язання;

3) застава;

4) домашній арешт

4. Контроль за виконанням запобіжного заходу у вигляді особистого зобов'язання здійснює:

1) дільничний інспектор

2) слідчий

- 3) слідчий суддя
- 4) оперативний співробітник
5. Під час обрання запобіжного заходу у вигляді особистої поруки кількість поручителів визначає:
 - 1) слідчий, прокурор
 - 2) керівник органу досудового розслідування
 - 3) підозрюваний, обвинувачений, їх захисник, законний представник
 - 4) слідчий суддя, суд
6. У разі відмови поручителем від взятих на себе зобов'язань він:
 - 1) заявляє клопотання про зміну запобіжного заходу у зв'язку з відмовою від взятих на себе зобов'язань
 - 2) забезпечує явку підозрюваного, обвинуваченого до органу досудового розслідування чи суду для вирішення питання про заміну йому запобіжного заходу на інший
 - 3) повідомляє слідчого про відмову від взятих на себе зобов'язань
 - 4) повідомляє слідчого про місце перебування підозрюваного, обвинуваченого і відмову від взятих на себе зобов'язань
7. При вчиненні якого кримінального правопорушення може бути застосовано домашній арешт як запобіжний захід?
 - 1) при вчиненні злочину, за яке законом передбачено покарання у виді позбавлення волі
 - 2) при вчиненні кримінального проступку
 - 3) при вчиненні будь-якого кримінального правопорушення
 - 4) при вчиненні злочину
8. Сукупний строк тримання особи під домашнім арештом НЕ може перевищувати:
 - 1) 2 місяців
 - 2) 6 місяців
 - 3) 12 місяців
 - 4) 60 днів
9. Чи може слідчий суддя застосувати більш тяжкий запобіжний захід ніж той, який зазначений у клопотанні?
 - 1) так, якщо прокурор доведе всі обставини, передбачені ч. 1 ст. 194 КПК України, та в судовому засіданні заявить усне клопотання про застосування більш тяжкого запобіжного заходу
 - 2) не може, зазначене не передбачено КПК України
 - 3) так, якщо особа підозрюється у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого злочину
 - 4) так, може за власною ініціативою, якщо вважатиме, що інший запобіжний захід не забезпечить запобігання ризикам, передбаченим ст. 177 КПК України
10. Яке значення мають висновки щодо будь-яких обставин, що стосуються суті підозри, які містяться в ухвалі про застосування запобіжного заходу?

1) мають преюдиціальне значення та можуть використовуватися судом під час розгляду як цього, так і інших кримінальних проваджень

2) не мають преюдиціального значення для суду під час судового розгляду або для слідчого чи прокурора під час цього або іншого кримінального провадження

3) мають преюдиціальне значення винятково для цього кримінального провадження

4) у КПК України зазначене питання не врегульовано

11. Під час досудового розслідування кримінальних проступків не допускається застосування:

1) жодних заходів забезпечення кримінального провадження

2) жодних запобіжних заходів

3) домашнього арешту

4) арешту майна

12. Під час досудового розслідування кримінальних проступків застосовуються такі запобіжні заходи:

1) особиста порука, особисте зобов'язання

2) тримання під вартою

3) застава

4) домашній арешт

13. Предметом застави можуть бути:

1) нерухомість

2) гроші і нерухомість

3) кошти у будь-якій валюті

4) кошти у грошовій одиниці України

14. Застава НЕ може бути внесена:

1) комунальним підприємством

2) родичем підозрюваного, обвинуваченого

3) іноземцем

4) підозрюваним, обвинуваченим

15. Слідчий суддя, суд може призначити заставу в розмірі, який перевищує передбачений КПК України максимальний розмір, за умови:

1) якщо про це заявляє клопотання слідчий, прокурор

2) якщо про це заявляє клопотання потерпілий

3) якщо слідчий суддя, суд встановить, що застава у зазначених у КПК межах не здатна забезпечити виконання особою, що підозрюється, обвинувачується у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого злочину, покладених на неї обов'язків

4) якщо слідчий суддя, суд встановить, що застава у зазначених межах не відповідає розміру шкоди, завданої злочинцем

16. Чи може суд звернути заставу на виконання вироку в частині майнових стягнень?

1) може у будь-якому випадку

2) може, якщо застава була внесена підозрюваним, обвинуваченим

3) може, якщо застава була внесена підозрюваним, обвинуваченим та за наявності його згоди на це

4) ні, не може

17. В якому випадку слідчий суддя, суд при постановленні ухвали про застосування запобіжного заходу тримання під вартою має право НЕ визначити розмір застави?

1) щодо особи, яка має судимість

2) при оголошенні особі про підозру у вчиненні кількох злочинів

3) щодо злочину, вчиненого із застосуванням насильства або погрозою його застосування

4) щодо будь-якого злочину

18. Протягом якого часу з дня обрання застави підозрюваний, який не тримається під вартою, зобов'язаний внести кошти на відповідний рахунок та надати документ, що це підтверджує?

1) негайно

2) не пізніше семи днів

3) не пізніше десяти днів

4) не пізніше п'яти днів

19. З якого моменту обчислюється строк тримання під вартою?

1) з моменту взяття під варту, а якщо взяттю під варту передувало затримання підозрюваного – з моменту затримання

2) з початку розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу тримання під вартою

3) з моменту доставлення підозрюваного до суду для розгляду клопотанням про застосування запобіжного заходу тримання під вартою

4) правильної відповіді не має

20. Сукупний строк тримання під вартою підозрюваного, обвинуваченого під час досудового розслідування щодо нетяжких злочинів не повинен перевищувати:

1) 2 місяці

2) 6 місяців

3) 12 місяців

4) 18 місяців

21. Запобіжний захід у вигляді тримання під вартою НЕ може бути застосований, окрім як:

1) до раніше не судимої особи, яка підозрюється у вчиненні злочину, за який законом передбачено покарання у виді позбавлення волі строк понад 5 років

2) до раніше не судимої особи, яка підозрюється у вчиненні злочину, за який передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад 2 роки

3) до раніше судимої особи, яка підозрюється у вчиненні злочину, за який передбачено покарання у виді позбавлення волі або обмеження волі

4) до раніше судимої особи, яка підозрюється у вчиненні злочину, за який передбачено покарання у виді позбавлення волі, обмеження волі на строк понад 2 роки

22. Клопотання про продовження строку тримання під вартою під час досудового розслідування слідчий, прокурор подає не пізніше ніж:

- 1) за шість днів до закінчення дії попередньої ухвали про тримання під вартою
- 2) за десять днів до закінчення дії попередньої ухвали про тримання під вартою
- 3) за сім днів до закінчення дії попередньої ухвали про тримання під вартою
- 4) за п'ять днів до закінчення дії попередньої ухвали про тримання під вартою

23. Строк дії ухвали слідчого судді, суду про тримання під вартою або продовження строку тримання під вартою НЕ може перевищувати:

- 1) тридцять днів
- 2) шістдесят днів
- 3) п'ятдесят днів
- 4) сорока п'яти днів

II. Проаналізуйте рішення ЄСПЛ з метою визначення конвенційних стандартів застосування запобіжних заходів у кримінальному провадженні.

Тема 3. Міжнародні стандарти затримання особи у кримінальному провадженні.

Тестові завдання

1. Строк затримання особи без ухвали слідчого судді, суду не може перевищувати:

- 1) 36 годин
- 2) 48 годин
- 3) 72 годин
- 4) 3 діб

2. Затримана без ухвали слідчого судді, суду особа повинна бути звільнена або доставлена до суду для розгляду клопотання про обрання стосовно неї запобіжного заходу:

- 1) не пізніше 48 годин з моменту затримання
- 2) не пізніше 60 годин з моменту затримання
- 3) не пізніше 72 годин з моменту затримання
- 4) не пізніше 3 діб

3. Моментом затримання особи у кримінальному провадженні є:

1) момент, коли особа через підкорення наказу змушена залишатися поряд із уповноваженою службовою особою

2) момент, коли особа доставлена до слідчого судді для обрання запобіжного заходу

3) законодавством не визначено момент затримання особи

4) момент виходу слідчого судді, суду до нарадчої кімнати під час розгляду клопотання про дозвіл на затримання з метою приводу

4. Копія протоколу про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, надсилається:

- 1) прокурору
- 2) керівнику оперативного підрозділу
- 3) керівнику органу досудового розслідування
- 4) дільничному інспектору

5. Про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, уповноважена службова особа, що здійснила затримання, зобов'язана повідомити орган (установу), уповноважений законом на надання безоплатної правової допомоги:

- 1) не пізніше трьох годин з моменту затримання
- 2) не пізніше наступного робочого дня після затримання
- 3) негайно
- 4) протягом доби з моменту затримання

6. Уповноважена службова особа, що здійснила затримання, зобов'язана надати затриманій особі можливість повідомити про своє затримання та місце перебування близьких родичів, членів сім'ї чи інших осіб за вибором цієї особи:

- 1) протягом доби з моменту затримання
- 2) негайно
- 3) не пізніше наступного після затримання робочого дня
- 4) не пізніше трьох годин з моменту затримання

7. Протягом якого строку затримана особа на підставі ухвали слідчого судді, суду повинна бути звільнена або доставлена до слідчого судді, суду?

- 1) не пізніше 48 годин з моменту затримання
- 2) не пізніше 60 годин з моменту затримання
- 3) не пізніше 72 годин з моменту затримання
- 4) не пізніше 36 годин з моменту затримання

8. У яких випадках ухвала про дозвіл на затримання з метою приводу НЕ втрачає законну силу:

1) у разі приводу підозрюваного, обвинуваченого до суду чи відкликання ухвали прокурором

2) у разі закінчення строку дії ухвали, зазначеного в ній або закінчення 6 місяців із дати постановлення ухвали, у якій не зазначено строку її дії

3) у разі добровільного з'явлення підозрюваного до слідчого судді, а обвинуваченого до суду, про що слідчий суддя, суд повідомляє прокурора

4) після оголошення підозрюваного у розшук

9. Якщо протягом визначеного в КПК строку затриманій особі не вручено вмотивованого судового рішення про тримання під вартою, то:

- 1) затримана особа запрошує захисника
- 2) затримана особа продовжує перебувати за ґратами
- 3) затримана особа негайно звільняється

4) правильної відповіді немає

10. Який строк затримання особи без ухвали слідчого судді, суду в умовах воєнного стану?

- 1) до 36 годин
- 2) до 48 годин
- 3) до 72 годин
- 4) до 216 годин

II. Проаналізуйте рішення ЄСПЛ з метою визначення конвенційних стандартів затримання особи у кримінальному провадженні.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тема 1. Заходи забезпечення кримінального провадження та міжнародні стандарти їх застосування

Теми реферативних повідомлень:

1. Відсторонення від посади осіб, які вчинили корупційні правопорушення.

2. Тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.

3. Реалізація засади верховенства права під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

Тема 2. Застосування запобіжних заходів з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

Теми реферативних повідомлень:

1. Реалізація засади верховенства права під час застосування запобіжних заходів.

2. Обґрунтування підстав застосування запобіжних заходів.

3. Захист прав і свобод людини при застосуванні запобіжних заходів у кримінальному провадженні.

4. Оскарження тримання під вартою у судовому розгляді у аспекті європейських стандартів доступу до суду.

5. Актуальні питання застосування практики Європейського суду з прав людини під час застосування тримання під вартою як запобіжного заходу.

Тема 3. Міжнародні стандарти затримання особи у кримінальному провадженні.

Теми реферативних повідомлень:

1. Особливості затримання окремої категорії осіб.

2. «Правило Міранди»: зарубіжний досвід і перспектив впровадження в Україні.

3. Затримана особа у кримінальному процесі: проблеми визначення процесуального статусу

4. Затримання особи у Кримінальному процесуальному кодексі України: окремі питання відповідності міжнародним стандартам і практиці Європейського суду з прав людини.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання:

1. Словесні, наочні та практичні методи.
2. Пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод.
3. Репродуктивний метод.
4. Частково-пошуковий метод.
5. Дослідницький метод.

Методи навчання

Словесні

Розповідь-пояснення використовується під час навчання слухачів протягом лекції. За метою виділяються такі види розповіді: розповідь-вступ, розповідь-повідь, розповідь-висновок. Ефективність зазначеного методу залежить головним чином від уміння викладача розповідати, дохідливості та доступності інформації, від поєднання його з іншими методами навчання.

Бесіда – це діалог між викладачем та слухачем, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати слухачів на активізацію отриманих знань. Саме з їх допомогою викладач активізує діяльність слухачів, ставлячи їм запитання для розмірковування, розв'язання проблемної ситуації.

Лекція служить для пояснення теми; її типовими ознаками є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, введення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

Наочні методи

Ілюстрація – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та показі власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

Практичні методи: вправи, аналіз нормативно-правових документів, складання документів. Ці методи не несуть нової навчально-пізнавальної інформації, а служать лише для закріплення, формування практичних умінь при застосуванні раніше набутих знань.

Навчальна робота під керівництвом викладача – самостійна робота. До неї належать написання рефератів, самостійні письмові роботи, вирішення тестів.

8. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ, КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Форми контролю – залік, усне та письмове опитування. Контроль самостійної та індивідуальної роботи здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених даною програмою.

Контроль. Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь здобувачів вищої освіти відбувається у формі поточного, проміжного та підсумкового видів контролю.

Поточний контроль успішності – це систематична перевірка знань здобувачів, яка проводиться викладачем на поточних заняттях відповідно до розкладу занять. Поточний контроль здійснюється на кожному семінарському та практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувача щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Поточний контроль здійснюється через оцінювання усних відповідей щодо проблем для обговорення, передбачених планом практичних занять, а також шляхом:

- проведення експрес-опитувань;
- тестування;
- підготовка написання рефератів;
- написання самостійних і модульних контрольних робіт.

При оцінюванні враховується глибина теоретичних знань здобувачів вищої освіти і вміння застосовувати їх на практиці.

Проміжний контроль передбачає перевірку рівня засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного і практичного матеріалу. Рівень практичних навичок оцінюється в процесі виконання здобувачами аналізу матеріалів кримінального провадження за тематикою дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти застосування заходів забезпечення кримінального провадження». Мета підсумкового контролю – виявити засвоєння навчальної дисципліни в цілому, розуміння навчального матеріалу, взаємозв'язок змісту навчального матеріалу, логіку його засвоєння тощо.

Методи контролю.

Методи поточного контролю:

- усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування);
- перевірка зразків кримінальних процесуальних документів;
- тестування;
- реферативне повідомлення.

При поточному контролі оцінюються усні виступи, зміст, вирішення практичних завдань, тестів, реферативні роботи.

При оцінюванні враховується глибина теоретичних знань здобувачів, практичних навиків, вміння яких в подальшому можна застосовувати на практиці.

Методи підсумкового контролю: усна відповідь або тестування.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Структура білета передбачає два теоретичних питання.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Критерії оцінювання результатів навчання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

Накопичення балів з тем за усі види робіт												Підсумковий контроль залік	Підсумкова кількість балів	
<i>max 60%</i>												<i>max 40%</i>	<i>max 100%</i>	
Т. 1				Т. 2					Т.3			Самостійна робота	Залік	
1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	3.3	5	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ ДИСЦИПЛІНА

Під час проведення всіх видів занять використовується таке обладнання і програмне забезпечення:

Під час проведення занять в очному (offline) режимі використовуються:

– інтерактивні, мультимедійні проектори, комп'ютери, планшети, інтерактивна дошка.

Під час проведення занять в змішаному (blended) режимі використовуються наступні засоби програмного забезпечення:

– доступ до дистанційних навчальних курсів дисципліни на офіційному вебпорталі НАВС через мережу Інтернет (на платформах Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment, Google Meet).

Під час проведення занять без очної складової в дистанційному режимі (on-line) за вибором викладача використовується:

– програмне забезпечення через мережу Інтернет.

На платформі Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) розміщені допоміжні матеріали.

10. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Система заходів забезпечення кримінального провадження та міжнародні стандарти їх застосування.

2. Міжнародні стандарти обмеження майнових прав осіб у кримінальному провадженні.

3. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження.

4. Виклик слідчим, дізнавачем, прокурором, судовий виклик як захід забезпечення кримінального провадження.

5. Порядок здійснення виклику в кримінальному провадженні.

6. Підтвердження отримання особою повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом.

7. Поважні причини неприбуття особи на виклик.

8. Наслідки неприбуття на виклик.

9. Підстави застосування приводу у кримінальному провадженні.

10. Порядок виконання ухвали про здійснення приводу.

11. Накладення грошового стягнення як захід кримінально-процесуальної відповідальності.

12. Підстави та порядок застосування тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом.

13. Підстави та процесуальна форма застосування відсторонення від посади.

14. Порядок застосування тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя.

15. Тимчасовий доступ до речей і документів як захід забезпечення кримінального провадження.

16. Доступ до речей і документів, які містять охоронювану законом таємницю.

17. Порядок виконання ухвали слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів.

18. Тимчасове вилучення майна як захід забезпечення кримінального провадження.

19. Накладення арешту на майно у кримінальному провадженні.

20. Учасники кримінального провадження, на майно яких накладається арешт

21. Скасування арешту майна.
22. Запобіжні заходи у кримінальному провадженні: види та класифікація.
23. Стандарти практики Європейського суду з прав людини щодо застосування запобіжних заходів.
24. Мета та підстави застосування запобіжних заходів.
25. Обґрунтована підозра як підстава застосування запобіжного заходу.
26. Наявність ризиків як підстава застосування запобіжного заходу.
27. Обставини, що враховуються при обранні запобіжного заходу.
28. Загальний порядок застосування запобіжного заходу.
29. Порядок звернення з клопотанням про застосування запобіжних заходів
30. Забезпечення прибуття особи для розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу.
31. Порядок розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу.
32. Загальний порядок зміни чи скасування запобіжного заходу.
33. Особисте зобов'язання: порядок застосування та наслідки порушення.
34. Обов'язки, які покладаються на підозрюваного, обвинуваченого під час обрання неізоляційного запобіжного заходу.
35. Обмежувальні заходи, які застосовуються в інтересах потерпілого від злочину, пов'язаного з домашнім насильством.
36. Особиста порука: порядок і умови застосування.
37. Застава як запобіжний захід.
38. Порядок визначення розміру застави.
39. Порядок внесення коштів на спеціальний рахунок у разі застосування застави як запобіжного заходу.
40. Наслідки невиконання обов'язків заставодавцем чи підозрюваним обвинуваченим.
41. Домашній арешт: види, підстави, умови та строки застосування.
42. Порядок виконання ухвали про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту.
43. Застосування електронних засобів контролю.
44. Стандарти практики Європейського суду з прав людини щодо застосування тримання під вартою..
45. Тримання під вартою: підстави та умови застосування.
46. Застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою
47. Порядок звільнення особи з-під варти.
48. Строки тримання особи під вартою та міжнародні стандарти їх обчислення та продовження.
49. Конвенційні стандарти затримання особи у кримінальному провадженні.
50. Затримання особи у кримінальному провадженні: поняття та види.

51. Підстави затримання особи без ухвали слідчого судді, суду у кримінальному провадженні.

52. Строки затримання особи за КПК України та відповідність їх практиці Європейського суду з прав людини.

53. Повідомлення уповноваженою службовою особою підстав затримання та роз'яснення прав затриманій особі.

54. Вимоги до форми та змісту протоколу про затримання особи, підозрюваної у вчиненні кримінального правопорушення.

55. Гарантії забезпечення права на захист під час затримання.

56. Міжнародні стандарти повідомлення інших осіб про затримання.

57. Доставлення до органу досудового розслідування.

58. Забезпечення права затриманої особи на участь захисника.

59. Обшук затриманої особи та тимчасове вилучення майна.

60. Повноваження особи, яка відповідальна за перебування затриманих.

61. Затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання з метою приводу.

62. Дії уповноважених службових осіб після затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання.

63. Особливості затримання судді та народного депутата в разі вчинення кримінального правопорушення.

64. Особливості затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України.

65. Затримання особи у кримінальному провадженні на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні.

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Рада Європи. Конвенція. Міжнародний документ від 04.11.1950. 1950. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/995_004

3. Загальна декларація прав людини. ООН. Декларація. Міжнародний документ від 10.12.1948. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_015

4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. ст.131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

5. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9-10. № 11-12. № 13. ст.8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-1775>.

6. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 2 червня 2011 року № 3460-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

7. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003. *Відомості Верховної Ради України*. 2003, № 25, ст. 180. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15>

8. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 № 772-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2016. № 1. ст.2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19>.

9. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30 червня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. №35. Ст. 360. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3352-12>

10. Положення про порядок застосування електронних засобів контролю: наказ МВС України від 08.06.2017 № 480. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-17>

11. Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання: постанова Кабінету Міністрів України №1363 від 28 грудня 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-%D0%BF>

12. Порядок передачі на зберігання тимчасово вилучених під час кримінального провадження документів, які посвідчують користування спеціальним правом: постанова Кабінету Міністрів України від 19.11.2012 р. №1104. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1104-2012-%D0%BF>

13. Постанова Верховного Суду України від 24 лист. 2016 р. у справі № 5328кc16. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/63392983>

14. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України від 23.05.2017 № 440. МВС України; Наказ, Інструкція, Форма типового документа. 2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17>

15. Про затвердження Інструкції про заходи щодо дотримання вимог законодавства при затриманні без ухвали слідчого судді, суду осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, та обранні стосовно підозрюваних запобіжного заходу – тримання під вартою під час досудового розслідування. Спільний наказ МВС України та Міністерства юстиції України № 806/3105/5 від 01.10.2018 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1190-18>

16. Про затвердження Інструкції про порядок виконання органами Національної поліції ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту та про зміну раніше обраного запобіжного заходу на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту : наказ

MBC України від 13.07.2016 р. № 654. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1087-16>

17. Про затвердження порядку внесення коштів на спеціальний рахунок у разі застосування застави як запобіжного заходу: постанова Кабінету Міністрів України від 11.01.2012 № 15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15-2012-%D0%BF>

18. Про затвердження Порядку дій уповноважених службових осіб органів Державної прикордонної служби України під час затримання осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, без ухвали слідчого судді або суду: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10.05.2018. № 386

19. Рішення у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України про відповідність Конституції України (конституційність) положень ст. 150 КПК України щодо тяжкості злочину (справа про врахування тяжкості злочину при застосуванні запобіжного заходу): рішення Конституційного Суду України від 08.07.2003 р. *Вісник Конституційного Суду України*. 2003. №3. Ст. 34.

20. Рішення у справі за конституційними скаргами Ковтун Марини Анатоліївни, Савченко Надії Вікторівни, Костоглодова Ігоря Дмитровича, Чорнобука Валерія Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення частини п'ятої статті 176 Кримінального процесуального кодексу України: рішення Конституційного Суду України від 25 червня 2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v007p710-19#Text>

Рішення Європейського суду з прав людини:

21. Справа «Кегауов проти Болгарії» (Заява № 41035/98) : рішення Європейського суду з прав людини від 18 січ. 2005 р. ЛІГА:ЗАКОН. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/SO1257.html

22. Справа «Murtagh проти Сполученого Королівства» (Заява № 14310/88) : рішення Європейського суду з прав людини від 28 жовт. 1994 р. HUDOC. European Court of Human Rights. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:\[%22001-57895%22\]%7D](https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:[%22001-57895%22]%7D)

23. Справа «Броуган та інші проти Сполученого Королівства» (Case of Brogan and Others v. the United Kingdom) / Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. 2001. № 4. URL: <http://eurocourt.in.ua/Article.asp?AIdx=430>

24. Справа «Єлоєв проти України» (Заява № 17283/02) : рішення Європейського суду з прав людини від 6 листоп. 2008 р. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_433#Text

25. Справа «Ігнатов проти України» (Заява № 40583/15) : рішення Європейського суду з прав людини від 15 груд. 2016 р. ІПС ЛІГА:ЗАКОН. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/SOO00937>

26. Справа «Корбан проти України» (Заява № 26744/16): рішення Європейського суду з прав людини від 4 липня 2019. URL: <https://khp.org/1563362231>

27. Справа «Лазаренко та інші проти України» (Заява № 70329/12) рішення Європейського суду з прав людини від 27 червня 2017 року: URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_c40#Text

28. Справа «Летельє (Letellier) проти Франції» (Заява № 12369/86) : рішення Європейського суду з прав людини від 26 черв. 1991 р. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_159#Text

29. Справа «Москаленко проти України» (Заява № 37466/04) : рішення Європейського суду з прав людини від 20 серп. 2010 р. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_797#Text

30. Справа «Нечипорук і Йонкало проти України» (Заява № 42310/04) : рішення Європейського суду з прав людини від 21 квіт. 2011 р. Верховна Рада України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_683.

31. Справа «Руслан Яковенко проти України»: рішення Європейського суду з прав людини від 4 червня 2015 року. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_a79

32. Справа «Седлецька проти України» (Заява № 42634/18) : рішення Європейського суду з прав людини від 01 квітня 2021 року URL: <https://ips.ligazakon.net/document/SOO01440>

33. Справа «Солдатенко проти України»: рішення Європейського суду з прав людини від 23 жовтня 2008 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_504#Text

34. Справа «Темченко проти України» (Заява № 30579/10) : рішення Європейського суду з прав людини від 16 лип. 2015 р. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_a83

35. Справа «Ткачов проти України» (Заява № 39458/02) : рішення Європейського суду з прав людини від 13 груд. 2007 р. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_335#Text

36. Справа «Харченко проти України» (Заява № 40107/02) : рішення Європейського суду з прав людини від 10 лют. 2011 р. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_662

Основна література:

37. Кримінальний процес : підручник / О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. Харків : «Право», 2019. 584 с.

38. Кримінальний процес : підручник / [Л. Д. Удалова, В. В. Рожнова, Д. П. Письменний та ін.]; за заг. ред. Д. П. Письменного, Л. Д. Удалової, М. А. Погорецького, С. С. Чернявського. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 780 с.

39. Кримінальний процес. Ч. 1: підручник / Р. І. Благута, Ю. В. Гуцуляк, О. М. Дуфенюк та ін.; за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова, В. В. Луцика. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 532 с.

40. Кримінальний процес: підручник / кол. авт.; кер. авт. кол. В.М. Федченко. 3-є вид., доп. і перероб. У 2-х ч. Ч. 1. Досудове провадження. Дніпро: ДДУВС, 2022. 544 с.

41. Кримінальний процес України: підручник / за ред. С.В. Ківалова та М.С. Цуцкірідзе. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 1104 с.
42. Кримінальний процес України: у питаннях і відповідях : навч. посіб. / авт. кол.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. Т. Г. Фоміної. Харків: ХНУВС, 2021. 300 с.
43. Удалова Л. Д., Азаров Ю. І., Макаров М. А. Кримінальний процес України у питаннях і відповідях : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2020. 432 с.
44. Кримінальний процес України: досудове розслідування: навчальний посібник / О. О. Волобуєва, М. С. Городецька, Т. О. Лоскутов та ін.; за заг. ред. В. М. Бесчастного. Кривий Ріг: Вид. Р. А. Козлов, 2019. 122 с.
45. Стандарти розслідування воєнних злочинів. Загальна частина: Пашковський М.І., Крапивін Є.О, Яворська В.В., та ін. Київ, 2023. 110 с.
46. Актуальні проблеми застосування кримінального процесуального законодавства: навчальний посібник / І. В. Басиста, Р. І. Благута, Ю. А. Комісарчук. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 432 с.
47. Гловюк І., Дроздов О., Тетерятник Г., Фоміна Т., Рогальська В., Завтур В. Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану: науково-практичний коментар Розділу IX-1 Кримінального процесуального кодексу України. Видання 3. Електронне видання. ДніпроЛьвів-Одеса-Харків, 2022. Станом на 25 серпня 2022. 78 с. URL: <https://www.academia.edu/93971344/>
48. Тertiшник В.М. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар. [21-ше вид., допов. і перероб.]. Київ : Алерта, 2024. 1060 с.

Додаткова література:

49. Затримання уповноваженою службовою особою: метод. рек. / А. А. Вознюк, О. С. Осетрова, О. Ю. Хабло та інш. / за заг. ред. С. С. Чернявського. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2019. 64 с.
50. Здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень Національною поліцією України: актуальне законодавство, судова практика та інформаційні матеріали / уклад.: М. С. Цуцкірідзе, С. В. Гайду, Р. М. Дударець та ін. Київ: 7БЦ, 2021. 682 с.
51. Михайленко В. Судова практика з питань запобіжних заходів в умовах воєнного стану. *LexInform: Правові та юридичні новини, юридична практика, коментарі.* URL: <https://lexinform.com.ua/yuridychna-praktyka/sudova-praktyka-z-pytan-zapobizhnyh-zahodiv-v-umovah-voyennogo-stanu-2/>
52. Настанови з накладення арешту на майно в кримінальному провадженні та передання його в управління уповноваженим органам: науково-методичні рекомендації / Цуцкірідзе М.С., Жорович Д.О., Пчеліна О.В., Пронін Ф.Є., Романюк В.В. та ін. Х.: Харківський нац. ун-т внутр. справ, 7БЦ, 2022. 152 с. URL:

<https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8d2eea05-f2fd-4974-9ffc-f5a420fccbf2/content>.

53. Новели кримінального законодавства України, прийняті в умовах воєнного стану : наук.-практ. комент. / А. А. Вознюк, О. О. Дудоров, Р. О. Мовчан та ін. ; за заг. ред. А. А. Вознюка, Р. О. Мовчан, В. В. Чернея. Київ : Норма права, 2022. 278 с. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/handle/123456789/23905>

54. Нор В.Т., Шевчук М.І. Обґрунтована підозра як підстава для обрання запобіжного заходу та продовження його строків: практика європейського суду з прав людини та українські реалії. Право і суспільство. 2019. № 6. Ч. 2. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2019/6_2019/part_2/30.pdf.

55. Ткачук О.М. Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси: постатейний покажчик правових позицій Верховного Суду – Великої Палати та Касаційного кримінального суду (практика 2020 року). Харків: Право, 2021. 376 с.

56. Фоміна Т. Г. Застосування запобіжних заходів у кримінальному провадженні: проблеми теорії та практики : монографія. / за ред. О. О. Юхно. Харків : Панов, 2020. 576 с.

57. Фоміна Т.Г. Скасування запобіжного заходу у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу підозрюваного, обвинуваченого для обміну як військовополоненого: процесуальний порядок і проблемні питання. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2022. № 3 (98). С. 194–205 URL: https://dspace.univd.edu.ua/bitstream/handle/123456789/15017/Skasuvannia%20zapo_bizhnoho_Fomina_2022.pdf?sequence=1

58. Хабло О.Ю. Обґрунтування підстав застосування запобіжних заходів: конвенційні стандарти та вітчизняна практика. *Право і суспільство*. 2020. № 4. С. 270-278. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/4_2020/41.pdf

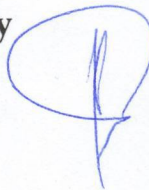
59. L. D. Udalova, O. Yu. Khablo Ensuring state, public, and personal interests in criminal proceedings under martial law or a state of emergency. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2022. Том 12. № 4. С. 17–28. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/items/f8611b50-d67a-422f-a65d-05be3ba6911a>

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний веб-портал парламенту України (<https://www.rada.gov.ua/>)
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України (<https://www.president.gov.ua/>)
3. Офіційний веб-портал Судова влада України (<https://court.gov.ua/>)
4. Офіційний веб-сайт Верховного Суду (<http://supreme.court.gov.ua/supreme/>)
5. Офіційний веб-сайт Вища рада правосуддя (<https://hcj.gov.ua/>)
6. Офіційний веб-портал Офісу Генерального Прокурора (<https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>)
7. Офіційний веб-сайт Національної асоціації адвокатів України (<https://unba.org.ua>)

8. Офіційний веб-сайт Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури України (<https://vkdkka.org>)
9. Урядовий портал – єдиний веб-ресурс органів виконавчої влади України (<https://www.kmu.gov.ua/>)
10. Єдиний портал органів системи МВС України (<https://mvs.gov.ua/uk>)
11. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України (<http://www.mon.gov.ua>).
12. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції (<https://minjust.gov.ua/>)
13. Офіційний веб-сайт Служби безпеки України (<https://ssu.gov.ua/>)
14. Офіційний веб-сайт Національного антикорупційного бюро України (<https://nabu.gov.ua/>)
15. Офіційний веб-сайт Державного бюро розслідувань (<https://dbr.gov.ua/>)
16. Єдиний державний реєстр судових рішень (<https://reyestr.court.gov.ua/>)
17. Бібліотечно-бібліографічні ресурси Верховної Ради України (<http://lib.rada.gov.ua>)
18. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua>).
19. Ресурси українського Інтернету на правову тематику: (<http://www.lawukraine.com>), (<https://protocol.ua/ua/pro-resurs-protokol/>)

**Професор кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент**

Ольга КУБАРЄВА

**Завідувач кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент**

Оксана ХАБЛО